

Lietuvių Sąjungos Brazilijoje Organas
 Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ
 Atsakomasis redaktorius
 Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
 REDAQUOJA
Redakcinė Komisija
 Rankraščius redakcija taiso savo nuožūra
 esanti čoty rankraščių nerango ir savo lėšomis
 egraižina.
 Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIS

Atsk. Nr. kaina 300 rs

Prenumeratos kaina:
 Brazilijoje metams 12 milreisu, pusmečiu
 65000
 Pietų ir Šiaurės Amerikoje metams
 15 milreisu, pusmečiu 8 milr.
 REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADR
 Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
 Caixa Postal 1764 São Paulo.

O maior e mais antigo jornal da America d Sul.

Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

12-ti METAI.

SÃO PAULO, 1940 m. Gruodis - Dezembro mėn. 6 d.

2523849 Nr. 80 (675)

Lietuvių Tauta Nenurims Tol, Kol Bus Gražinta Jai Smurtu Palaidota Nepriklausomybė.

GRAIKAI ARTINASI PRIE ADRIATIKOS JUROS Pasirašyta prekybinė sutartis tarp Anglijos ir Turkijos Popiežius prašo sustabdyti karo veiksmus per Kalėdas

Malonus Skaitytojau!

„Lietuvis“ yra Tamstos ne
 nuilstamas draugas ir bičiulis.
 Kas savaitė be pertraukos
 aplanko Tamstą su naujais
 žiniomis, tad jau artinasi
 laikas pasirūpinti, kad jis
 Tamstą lankytų be jokios
 pertraukos ir toliau. Tikimės,
 kad Tamsta ir toliau nenorės
 su „Lietuvio“ skirtis.

Redakcija ir
 Administracija.

Politinių įvykių santrauka

Paskutinės žinios skelbia,
 kad graikai visą laiką eina
 pirmyn. Kiekvieną dieną vis
 užima naujas pozicijas, naujus
 strateginius punktus, naujus
 Albanijos miestus. Italai
 savo pranešimuose pabrėžia,
 kad šiuo laiku jiems nesiseka
 dėl nepaprastai blogo oro,
 šalčių ir didelių pūgų. Graikai
 stengiasi atskirti italus
 nuo jūros ir tokiu būdu visai
 izoliuoti nuo bent kokio susi-
 siekimo su Italija. Tuo tarpu,
 graikams sekasi, bet kaip pa-
 vyks jų planus įvykdyti, dar
 neaišku. Italai skelbia, kad
 jų aviacija dažnai išvaiko
 graikų kariuomenės koncentra-
 cijas ir tuo palengvina sa-
 vajai kariuomenei pasitrauki-
 mą.

Anglai ir vokiečiai tuo tar-
 pu pasitenkina bombardavi-
 mais kariskų bazių ir sosti-
 nių bei šiaip pramonės mie-
 stų. Anglai bombarduoja Ber-
 lyną, Frankfurtą, Pilzeną,
 Miuncheną, Dancigą, visus
 vokiečiais okupuotus pakra-
 sčių miestus ir be to, dar pa-
 deda graikams bombarduoti
 ma italų pozicijas. Gi vokie-
 čiai kasdien „aplanko“ Ang-
 lijos miestus su galingais sa-
 vo bombonešiais ir griaua
 juos iš pagrindų. Vienas ang-
 lų senatorius pasiūlė senatui,
 kad anglai prašytų taikos,
 nes, girdi toks trinimasis nei-
 vieniams nei kitiems nieko
 gero neduodas, o tik vargi-
 ną šalį. Tačiau toks jo pasiū-
 lymas buvo griežtai atmetas
 341 prieš 4 balsus. Atrodo,
 kad Anglija jokios taikos
 bent tuo tarpu nei nemananti
 prašyti, nes italų—graikų kon-
 fliktas jau parodo, kad „ašis“
 nėra tokia stipri, kaip kad
 buvo vaizduojama.

Sventas Tėvas išsiuntinėjo
 kariaujančioms šalims lai-
 škus, kuriuose prašo, kad
 bent per Kalėdas nutrauktų
 kruvinąsias kautynes, bet ka-
 sasakys kariaujančios šalys,
 ar priims Popiežiaus pasiūly-
 mą parodyti netolima atei-
 tis.

Tolimuose Rytuose karas
 eina visu smarkumu. Nei ki-
 niečių nei japonų didelės
 persvaros nesimato. Dalinai
 atrodo, kad dabartiniu metu
 pradeda geriau sėkintis kinie-
 čiams. Kiniečius materialiai
 remia Šiaurės Amerik. ir
 šiuo laiku Rusija pažymėjo,
 kad ji ir toliau remsianti ki-
 niečius. Laukiami santykių
 pablogėjimai tarp Rusijos—
 Japonijos ir tarp Amerikos—
 Japonijos.

Pilnas ekonominis susitarimas tarp Anglijos ir Turkijos

LONDONAS, 5 (A. P.) —
 Ekonominis susitarimas tarp
 Anglijos ir Turkijos yra nely-
 ginant koks barjeras vokie-
 čių dominijai Balkanuose, o
 ypatingai veržimasis per Dar-
 danelių į Mažąją Aziją ir
 vėliau į Anglijos kolonijas
 Azijoje ir Afrikoje.
 Anglų laikraščiai pažymi,
 kad minėta sutartis suteikė
 „šiai“ tokį smūgį, kurio jie
 visai nesitikėjo, Anglija už-
 bėge Vokietijai už akių tuo
 tarpu, kai Vokietija norėjusi
 tą patį su Turkija padaryti.
 Kas liečia tą sutartį tuo tar-
 pu nieko nežinoma, bet spė-
 jama, kad Anglija pirkianti
 iš Turkijos ūkio produktus ir
 mainais duosianti Turkijai
 vilnų, garvežių vagonų ir
 ginklų.

Bombas d'agua

Su pistonu arba rotatorium.
 Labai ekonomiškos.
 Didelis patvarumas.
 Mažiausias jėgos eikvoimas.
 Kainos visiems prieinamos.
 Dėl smulkesnių informacijų
 teirautis pas JB. ALTMANN,
 Rua Generas Osorio, 35.

SKAITYK IR PLATINK
 „LIETUVI“

PASKUTINĖS TELEGRAMOS

— IŠ ATENŲ plinta žinios,
 kad paskutinėmis valando-
 mis graikų kariuomenė su-
 naikino italų vieną divizioną
 ir prisiartinio prie Santi Qua-
 rana. Tai žymus strateginis
 punktas ir stipri tvirtovė, ku-
 ri patenka į graikų rankas.
 Oro kovoje tapo numušta 17
 italų lėktuvų.

— MASKVA praneša, kad
 Rusija nepripažįstanti Nanki-
 no vyriausybės ir toliau rem-
 sianti kiniečių pastangas atsi-
 kratyti Japonijos imperialisti-
 nio įsibrovimo.

— MEKSIKOJE įvyko skau-
 di lėktuvo avarija, kurioje
 žuvo du Brazilijos karo lakū-
 nai leitenantas Henrique
 Erkens ir puskarininkis Hen-
 rique Alencastro. Be to, kris-
 damas lėktuvas užmušė vien-
 dą moterį ir vaiką.

— IŠ MASKVOS praneša-
 ma, kad Ukrainoje vyksta di-
 deli Rusijos žiemos mane-
 rai. Nežiūrint nepalankaus
 oro, sniego pūgų, manevrai
 vyksta sėkmingai. Manevruose
 dalyvauja visos kariuome-
 nės dalys.

— AMERIKA nutarė pasko-
 linti Argentinei 100 milijonų
 dolerių paskolą. Šios žinios
 sukėlė Argentinoje didelį pa-
 sitenkinimą draugiška Ame-
 rikos šalimi.

— IŠ BUKAREŠTO prane-
 šama, kad „Ašis“ kombinuo-
 ja sudaryti naują Tautų Są-
 jungą, į kurią įeis visos tos
 valstybės, kurios yra Vokieti-
 jos bei Italijos dominijoje.

— FLORIANOPOPIO spau-
 da praneša, kad Lages mies-
 te mirė senukė Rozalina Ne-
 ves, kuri paliko 18 vaikų,
 98 anūkus, 253 praanūkus ir
 14 praanūkų vaikus, viso 383.
 Tai bent šeimynėlė! Ji ište-
 kėjo turėdama 13 metų am-
 žiaus.

— „DAILY MAIL“ kore-
 pondentas iš Vašingtono prane-
 ša, kad Šiaurės Amerikos
 Vyriausybė nutarė skubiai
 perleisti Anglijai 150 preki-
 nių laivų.

Skubiai reikalin-
 gos pritytų usios siu-
 vėjos užsegimo
 skylutėms užsiu-
 vinėti. Atlygini-
 geras.

Taip reikalinga
 gera siuvėja su prakti-
 ka prie masinių siuvi-
 mo. Skubiai teirautis
 „LIETUVIO“ redakci-
 joje.

Chicago miesto vaizdas — Šiaurės Amerikoje.

VISI I SOKIU VAKARUS, kuriuos
 ruošia kiekviena sekmadieni Vila
 Anastazijoje Dr. J. Basanavičiaus mo-
 kyklos Tėvų Komitetas mokyklos
 naudai.

Graziai praleisite šventadienio va-
 karus ir kartu paremsite mokyklą
 Pradžia 7,30 v. v.

Tėvų Komitetas

Nossa industria de produtos quimicos

Nossa industria de produ-
 tos quimicos está acusando
 tendencias de um rapido de-
 senvolvimento. Essa industria
 é ja notavel e em nada me-
 nos de 15 Estados ela apre-
 senta indices apresiaveis. Foi
 primeiramente a guerra de
 1914 que lhe deu impulso,
 como, de resto, ao conjunto
 do nosso parque industrial.
 Agora, é de novo a guerra
 na Europa que apressará o
 amadurecimento de condi-
 ções favoraveis a novas fa-
 bricas, que ja começam a
 surgir. Ha indicios fortes de
 que, a perdurarem as cir-
 cunstancias do momento, es-
 taremos com esse setor do
 nosso parque industrial den-
 tro em breve enriquecido de
 novas realizações.

Era a Alemanha nosso prin-
 cipal fornecedor de produtos
 quimicos, vendendo nos per-
 to de 70% das importações
 anuais do mercado brasilei-
 ro. E' verdade que, durante
 agosto e setembro proximos
 passados, agentes comerciais
 de firmas germanicas anda-
 ram oferecendo mercadorias
 de procedencia alemã para
 entrega em outubro e no-
 vembro.

Em tempo de guerra, con-
 tudo, ainda os calculos mais
 seguros podem falhar. Foi o
 que aconteceu desta vez, em
 que o bloqueio britanico, ao
 revés de cesar, se tornou
 mais apertado ainda.

Como o sistema germanico
 era o de compensação, seus
 produtos quimicos, alem de
 excelentes, chegavam aqui
 até 20 por cento menos do
 que os dos seus competido-
 res no mercado. Todavia, os
 fatos são od fatos da Alem-
 nha já não chega nada.

Em 1939, ano do inicio da
 guerra, importamos mais pro-
 dutos quimicos do que em
 1938, ano em que se bateu o
 recorde nesse genero de
 compras no estrangeiro. Na-
 da menos do que 156.101 to-
 neladas — eis o vulto das
 nossas importações em 1939.

Ora, a produção nacional
 de produtos quimicos foi ava-
 liada, em 1938, em 1938, em
 cerca de 970 mil contos, con-
 tos, contribuindo São Paulo

com 44,8 desse total, o Distri-
 to Federal com 32%. Isso re-
 presenta, sem duvida, uma
 parcela importante, mas, a
 estas horas, deve ser maior
 pois a produção brasileira
 de produtos quimicos „segu-
 ram„nte já aumentou muito
 nesses dois anos decorridos.
 A nossa industria de tecidos
 continua a depender substancialmente de anilinas
 importadas. A esse respeito,
 é interessante assinalar que,
 si em 1930, importamos 326
 mil quilos de colorantes or-
 ganicos, em 1939 importamos
 775 mil. E' uma diferenca
 que revela, por sua vez,
 quanto subiu nesse periodo
 a produçã manufatureira nacional.

Perspectivas de novas in-
 dustrias para nosso proprio
 abastecimento aparecem cla-
 ras, por exemplo, quando
 consideramos que a instala-
 ção da anunciada fabrica de
 caseina, pelo governo do Es-
 tado, na qual se aproveita-
 ram em media 75 mil sacas
 de café, por ano, fornecerá
 mais de 3 milhões de quilos
 de materia plasticas e perto
 de 100 mil galões de oleo, a
 ser empregado no fabrico de
 sabões e produtos usados pa-
 ra conservação de madeiras.

Continuamos comprando
 muito acido tartarico, citrico
 tanico, oxalico, formico o
 e borico, ao passo que a pro-
 dução nacional quasi elimi-
 nou a necessidade de se im-
 portar acido acetico, clorido-
 de, nitrico e sulfurico. No
 nosso Estado, convem lem-
 brar, já existe uma fabrica
 de produtos citricos, forne-
 cendo anualmente 10 mil qui-
 los de oleo de laranja, 2 mil
 de oleo de limão e 1.000 de
 oleo de tangerina.

Pouco se sabe, em geral,
 da nossa industria de produ-
 tos quimicos. Ela, entretanto,
 já é bem importante e, com
 certeza, vai crescer agora de
 modo extraordinario.

De „A. G.“

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

— Sovietų Lietuvos laikraščiai diena iš dienos plačiau skelbia apie „nepaprastą“ kultūrinės veiklos pakilimą: girdi, visur steigiamos meno, kultūros ir kitokios „brigados“. Tačiau iš J. Jurginio straipsnio „Tarybų Lietuvoje“ sužinojome, kaip tos garsiosios „brigados“ veikia. J. Jurginis rašo: „Gavę paraginimus suteikti žinias, ant greitųjų susirašė į tariamąsias meno brigadas, išsirinko dirigentus, kapelmeisterius, režisiorius, pažadėjo jiems atlyginimą ir praneša centrui: be pinigų darbo negalima pradėti. Visa „brigada“ ramiai sėdi ir laukia pinigų. Kai į vietas pašta ateis algos orderis dirigentui, tada atsiras choras. Iš to choro, žinoma, bus ne choras, o špyga“. Autorius pataria, kad „pasirenkant ką nors vaidinti, geriausiai pasitarti su vietos partijos ar komjūnimo atstovais“.

Autorius, atremdamas priekaištų, kad nėra gaidžių ar veikalų, sako: „Anot lietuvių priežodžio: lauk šunie, kol padla padvės“. Šis priežodis tikty ir visiems Lietuvos okupantams...

—X—

— „Tarybų Lietuvoje“ idėtas straipsnis apie „socialistinės studentijos uždavinius“. Pasak autoriaus, studentijos darbas — studijos. Bet čia pat sakoma, kad studentai turį dalyvauti komunistų veikime, turį jame „dalyvauti, ji organizuoti, jam vadovauti“. Ar po to studentui liks laiko tiesioginiam darbui — studijoms?

—X—

— Gyventojų tarpe kilus didžiausiam ropasitenkinimui dėl visiškos prekybos dezorganizacijos, Kaune buvo susauktas „Paramos“, „Maisto“, „Pienocentro“ ir prekybos komisariato priežiūroje esančių prekybos įmonių vedėjų ir komisarų susirinkimas. Šia me susirinkime buvo skaitomi net ištisi referatai, kaip turįs elgtis „socialistinės“ prekybos įmonės tarnautojas. Pasak referento, kooperatinė je krautuvių turi būti mandėgus ir kultūringas patarnavimas, toks „koks pridera bū ji socialistinėje visuomenėje“. Bet reikia apgailestautant pasakyti, kad „mūsų“

kai kuriose krautuvių pabėgėlių priesėgų reiškinij. „Visų pirma, visiškas abejotškumas, jei nepasakyti griežčiau — nespykanta kiek vienam pirkėjui, kuris drįsta pastarosiomis dienomis į krautuvių užsukti“, taip skamba referento žodžiai, bet jis pamiršta ar, tikriau pasakius, nedrįsta pasakyti, kad tie patys pardavėjai per dešimtis metų aptarnavo pirkėjus, bet ta „neapykanta“ prasidėjo tik tada, kada bolševikai sudardė visą prekybą.

Toliau referentas paminėjo, kad su krautuvių atidarymu esanti tikra sauvalė. Vienos krautuvių atidarančios vienu metu, kitos — kitu metu. Taip pat pardavėjai pirmoje eilėje stengiasi apsirūpinti patys prekėmis. Krautuvių savo atsakomybe kredituojančios bei avansais ap rūpinančios savo bendradarbius.

Referentas suminėjo net 16 punktų, kaip krautuvių turinčios atrodyti. Iš šių punktų pažymėtini šie, kurie rodo, kad praktikoje yra priešingai: Pardavėjas turi pareigas atlikti kultūringai, mandagiai, be nervinimosi. Krautuvių lentynos, vitrinos ir pačios patalpos turi būti švariai užlaikomos. Pirkėjai turi būti įsileidžiami „tvarkingai eilėmis“. Pardavėjui neleistina bet kokiomis pastabomis pirkėją paalydėti. Visi pirkėjai be išimties, uniformuoti ar ne, turi būti lygiai traktuojami (Pastaba: Uniformuoti yra tikslai maskolių okupantai, tai jie reikalauja, kad būtų primami be eilės). Pardavėjui draudžiama eįsti pirkėją į komisariatą atsinešti leidimo, jei pirkėjas perka tik savo reikalams. Kiekvienas tarnautojo ne laiku atėjimas į darbą arba pasišalinimas iš darbo turi būti praneštas vyresnybei. Prekės turi turėti aiškias kainas. Gaunamos ir išleidžiamos prekės turi būti surašytos į knygas.

Šie „postulatai“ rodo, kurių elementarinių dalykų reikia jau mokyti, atėjus „laimingajai“ gadynei. Pasak referento, šių nuostatų nevykdymas bus kvalifikuojamas, kaip kenkimas socialistiniam valstybės ūkiui. O „kenkimas“ baudžiamas mirties baueme.

Prekybos komisariato atstovas nuddžugino susirinkusius, pranešdamas, kad nacionalizuojant įmones, buvo rasta sandėliuose prekių už 80 milijonų litų. be to, muitinės sandėliuose dar esą prekių. Pasak jo, jei „iš užsienio daugiau prekių visai neįsivežtume, tai mažaisiu pasmečium visų prekių mūsų rinkai užtektų“. Taip vis likučiai iš „plutokratijos“ laikų...

„Draugė“ Volenskytė sako, kad „parduotųjų tarnautojai kelia darbo laiko sutrumpinimo klausimą. Šis klausimas dabar nekeltinas. Darbininkai dabar nežūri dienos ilgumo, dabar prasidėjo socialistinis lenktyniavimas, dirbama kiek reikia, o čia kalbama apie darbo laiko sutrumpinimą“. Dar vienas įrodymas apie bolševikų okupantų „rūpinimąsi“ darbininkų reikalais!

—X—

— Pakeistas baudžiamojo proceso įstatymas, pagal kurį bylose dėl spekuliacijos ir chuliganizmo teisminis procesas pradėdamas ir be rengiamojo tardymo.

—X—

— „Maistas“ skelbia, kad jis gavęs daug skundų prieš pardavėjus, bet ištyrus pasirodė, kad tie skundai nepagrįsti. Pasitaikę net ir tokių pirkėjų, kurie savavališkai emę „tikrinti“ krautuvių ir ieškoti „paslėptų“ riebalų ir mėsos. O jeigu tokiam pavykė rasti taukų kilogramą, atidėta lignoninei arba vaistinei, tai jis imdavęs triumfuoti ir tuoj skūstis vadovybei. „Tarybų Lietuva“, spauzdindama ma šį pasiteisinimą, sako: „Visiškai tiesa, kad pirkėjų tarpe yra ne žmoniškų, o gal vijikių žmonių. Pardavėjai padarytų didelį patarnavimą, jei tokių ne žmoniškų pirkėjų pavardes užsirašytų“.

Taip prasidėjo „laimingas“ ir „sotus“ gyvenimas Stalino konstitucijos saulei šviečiant!

—X—

— Iš Berlyno gauta žinių, kad kun. St. Yla, buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto Teologijos—Filosofijos fakulteto docentas, dabar gyvenęs Vokietijos sostinėje, gavo iš vokiečių bažnytinės ir civilinės valdžios leidimą dirbti pastoracijos darbą lietuvių

atbėgėlių tarpe. Lietuviai atbėgėliai kas sekmdienį renkasi išklausti kun. Ylos laikomų mišių naujai pastatytose bažnyčioje, Pot. da... sse. Kun. Yla sako: taip pat lietuviškus pamokslus. Šioje bažnyčioje skamba lietuviškos bažnytinės giesmės, giedamos lietuvių maldininkų. Tarp jų yra tokių gražių balsų, jog giedojimų ateina pasiklausyti net vokiečiai.

Specialinė malda suka!bama už Lietuvos valstybės prikėlimą.

Lietuviškas pamaldas taip pat laiko keli dvasiškiai apsigyvenę Berlyne, Christkoenighaus. Čia apsigyveno nemaža lietuvių pabėgėlių, nes už nakvynę labai nedaug reikia mokėti.

Po pamaldų kun. St. Yla rengia lietuvių vaikus pirmajai komunijai. Parapijos salėje jaunieji pabėgėliai taip pat žaidžia lietuviškus žaidimus, prižiūrimi kelių pabėgusių iš pavergtosios Lietuvos lietuvių mokytojų.

Lietuviai pabėgėliai vieną kartą per savaitę vakarais susirenka pasinalinti mintimis ir pabendrauti savo tarpe.

Kai kurie pabėgėliai yra gavę darbą. Jų dauguma dirba paprastą fizinį darbą. Vienoje leidykloje prie įvairių pakavimo ir kitokių darbų dirba lietuvių pabėgėliai, dar neseniai buvę laisvojoje Lietuvoje advokatai, žurnalistai, karininkai ir t.t. Bet nors ir nedaug uždirbdami, jie džiaugiasi pasprukę iš GPU nagų.

Bet dar daugiau yra žmonių, kurie jokio darbo nėra gavę. Ypač sunkioje padėtyje yra vyresnio amžiaus žmonės, o taip pat tie, kurie turį šeimas su mažais vaikais. Vienas rūpestis slepia visus, tai drabužių ir avalynės stoka.

—X—

„Tarybų Lietuva“ kelia klausimą, kad turgai būtų panaikinti, nes „geriau“ esą viską atiduoti į valstybinius žemės ūkio gaminių sandėlius. Tenka pastebėti, kad turgai jau ir savaime ima nykti, nes ūkininkai vis mažiau turi bet ko parduoti.

—X—

— Iš Kauno gauta žinių, kad buvo sustreikavę „drobės“ tekstilės fabriko darbininkai, reikalaudami paleisti be jokios priežasties suimtus

slus fabriko vedėjus. Streiko priežastis buvo taip pat grynai ekonominė. Nors uždarbiai pakelti 20—30%, bet maisto ir kitokių produktų kainos tiek pakilo, jog darosi neįmanoma pragyventi. Pav., pora batų, anksčiau kainavusi 25—30 litų, dabar laisvoje rinkoje pakilo iki 200 litų, o už kostiumą reikia mokėti iki 1500 litų. Bet ir to negalima gauti.

„Drobės“ fabriko streikuojančių darbininkų malšinti buvo išsaukta net rusų kariuomenė, kuri su nagaikomis „tramdė“ darbininkus.

—X—

— Iš Kauno gauta žinių, kad beaidžiantieji vaikai prie Kleboniškių miško užtikę duobę su neseniai nušautų žmonių lavonais. Subėgę suaugusieji žmonės ištyrė, kad lavenai yra žmonių, nušautų iš užpakalio.

—X—

Lietuvos ūkio gyvenimo sovietinimas eina be paliovos toliau. Sovietų Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumas išleido įsaką apie privatinę prekybą įmonių nacionalizavimą. Pagal šį įsakymą nacionalizuojamos visos privatinės prekybos įmonės, kurių metinė apyvarta siekia 150.000 litų ir daugiau. Toliau įsakyme sakoma: Nacionalizuoti visus įmonių aktyvus kartu su trobesiais, kuriuose įmonė veikė, jei tie trobesiai buvo nacionalizuojamos įmonės savininko ar jo šeimos nario nuosavybė, o taip pat savininko arba jo šeimos asmenines bankines sąskaitas, jei nustatoma, kad visa tai įgyta iš įmonės pelno ar kapitalo. Nacionalizacija buvo įvykdyta rugsėjo 27—28 dienomis.

Susovietintos Lietuvos komisarių taryba išleido taisykles, kaip ši prekybą įmonių nacionalizacija vykdoma. Nacionalizaciją įvykdė prekybos komisaras. Nutarime sakoma, kad atskirais, būtiniais atsitikimais prekybą komisarų nuožūra nacionalizuotos įmonės savininkai įmonė gali būti pavesta valdyti, kaip laikinam vedėjui. Tokiais atsitikimais jo veikla visais atžvilgiais turi būti kontroliuojama prekybos komisaro skirtų komisarų.

Kai dėl nacionalizuotų įmonių ankstyvesnių pasižadėjimų vykdymo, tai nustatyta

tokia grynai bolševistinė tvarka: Nacionalizuota įmonė moka pagal buvusios įmonės pasižadėjimus: valstybei, savivaldybėms, bankams, kooperatyvams ir kitoms nacionalizuotoms, įmonėms, valstiečiams už pirktus įmonel žemės ūkio produktus, darbininkams ir tarnautojams — atlyginimą už darbą, sutaupas ir duotus įmonei užstatus. Tuo tarpu nacionalizuotos įmonės pasižadėjimai privatiems asmenims ir nacionalizuotoms įmonėms nukreipiami į buvusio savininko nenacionalizuotą turtą.

Nutarime nieko nepasakyma, kaip buvęs įmonės savininkas, iš kurio viskas nusavinta, gali vykdyti savo buvusius pasižadėjimus.

Tuo pat metu buvo išleistas kitas „įsakas“ apie leidyklų ir knygynų nacionalizavimą. Nacionalizuoti šie knygynai ir leidyklos: Spouo racinė bendrovė „Spaudos Fondas“, „Sakalo“ bendrovė, Šv. Kazimiero Draugijos leidykla (dabar pavadinta „Raudonoji vėliava“), „Dirvos“ bendrovė, „Sviesos“ knygynas ir leidykla, knygų leidimo bendrovė „Žinija“, A. Pta šeko knygynas ir leidykla, „Mokslas“ knygynas ir leidykla, „Prabačio“ knygynas ir leidykla ir D. Čutmano knygynas ir leidykla.

—X—

— Ukmergės kompartijos būstinėje buvo pasitarimas dėl Ukmergės ir Utenos apskrinių valstiečių „socialistinių“ lenktynių. Pasitarime dalyvavo kompartijos sekretorius „draugas“ Ulmanas, F. Ozuras, A. Berinanas ir dar du žmonės, kurių pavardės gali būti ir lietuviškos. „Draugai“ Ulmanas, Ozuras ir Berinanas spirs Ukmergės ir Utenos valstiečius lietuvius „lenktyniauti“!

—X—

— Nacionalizuotoji „Lietuvos Cukraus“ bendrovė paskelbė, kad „ne nuo mūsų pareinančių aplinkybių“ dėl liai trečias cukraus fabrikas Panevėžy negalėjo būti laiku įrengtas. Čia tenka priminti, kareivinės Lietuvos okupantams Prienuose buvo pastytos anksčiau, negu buvo numatyta. Iš šio sugretinimo aišku, kodėl cukraus fabrikas nebuvo pastatytas.

A. RACHMANOVA.

Studentai, meilė, ceka ir mirtis

/Tąsa/

8 birželio 1917 m.

Šaukimas apie Rusijos padėties beviltiškumą kaskart vis didėsnis. Visi jaučia, kad mes artinamės prie katastrofos, o karas dar vis tebetegiamas! Negaliu to suprasti! „Laisvės paskola“ buvo tik kras flasko. Bet kas norėduoti pinigų tęsti šitam absurdiškam karui?

10 birželio.

Visur klausiami: „taika ar karas?“. Kalbos ir kalbos. Mūsų tarnai bėga į susirinkimus, palikdami mus tai be pusryčių, tai be pietų. Fabrikuose nedirbama; visur diskutuojami politiniai klausimai. Visi kalba apie pareigas, bet nė

vienas nenori tų pareigų pildyti. Baisu. Duona, kuria kepyklos patiekia yra juoda ir nesunku valgant sukąsti virvę ar vinį. Krautuvių tarnautojai apsilėidę ir nemandagūs. Negalima daugiau vaikščioti į teatrą, nes kareiviai paėmė savo globon geriausias vietas, iš kur įsismaginę spiaudę į visas puses saulegražių lukštus. Be to, daro pragarišką triukšmą, išjuokdami, kai koks dalykas jiem nepatinka.

11 birželio.

Malūno darbininkai paskelbė streiką, prašydami atlyginimo pakėlimo. Kai savininkas pareiškė, negalįs patenkinti jų reikalavimus, įmetė jį į malūno dėžę, kur jis bukalba apie sutrintas. Paliko

moterį ir 5 vaikus visų apleistus. Degtukų fabriko ir kepyklų darbininkai taip pat paskelbė streiką. Gatvės pilnos žmonių, lyg šventėje.

12 birželio.

Minia išplėšė katedrą! Seną ir mylimą katedrą, mūsų miesto pasididžiavimą! Beveik visi vienuoliai barbariškai išžudyti ir visos brangenybės dingo. Didelė liepsna prarijo ją iki pamatų, paversdama ją pelenais, nes gaisrininkai taip pat streikavo. Milicija, ne tik kad nelaikė minios, bet pati su didžiausiu užsidegimu padėjo plėšti. Studentai ir invalidai, kurie sudarė didelę milicijos dalį buvo pašalinti ir pakeisti pačios minios išrinktaisiais ir delto dabar milicija sužadina žmonėse tą pačią baimę, kaip ir vagys bei galvažudžiai.

Pasakojamas šioks anekdotas: Mergina kreipiasi naktį į praeivį:

— Pone, prašau mane palydėti iki ano skersgatvio, nes ten matau milicininką.

14 birželio.

Maistas nuolat brangsta. Spausdinama pasakiškos krūvos popierinių pinigų. Taupo mosios kasos tuščios. Liepos mėnesį bus badas, nes šiais metais, palyginus su pernai, išdirbta per pus mažiau žemės. Ir nelemtasis karas tebetęsiamas!

10 liepos 1917 m.

Šiandien visose bažnyčiose iškilmingai paminima Krensio „mirties batalijono“ laimėjimas ties Stanislavovu. Liaudžiai jau įgriso karas, bet teisėjas, gydytojas ir viršaitis mano, kad Rusija turi išlaikyti savo garbę ir tęsti karą. Išeinant iš bažnyčios vienas kareivis kalbėjo:

— Melskitės! melskitės tam kad jūsų brolius žudytų ant fronto! Turtingieji pasidžiū-

gia muzikų mirtimi, bet jūs — muzikai, ko jūs džiaugiatės? Geriau paimkime ginklus ir užmuškime turtinguosius. Tada ir karas pasibaigs.

Kareivis buvo areštuotas. Jei nau manęs priklausytų, taika tuojau pat būtų pasirašyta.

18 liepos.

Pagaliau gavau antrą Vlado laišką. Yra labai liūdnas, nes artinasi jo išvykimo į frontą laikas ir daigia laišką klausdamas: „Nejau mano geroji žvaigždė užgestų?“

27 liepos.

O Dieve, koks gyvenimas liūdnas ir sunkus! Iš visur skundai, atsidūsimai, dejavimai. Žiemai laukiama bado ir netvarkos. Tik mintis apie Vladą palaiko mano dvasią.

Uždarau akis ir matau jį prieš mane bešypsantį. Nuolat skaitau jo laiškus.

28 liepos.

Viskas pražuvę. Pralaimėjimas po pralaimėjimo. Kareiviai bėga. Įsakyta į bėgančius šaudyti.

29 liepos.

Paskelbti nauji komendanto dekretai: „Įvedama mirties bausmė ir panaikinama spaudos laisvė“.

Kaikas deda visas viltis į šias priemones, manydami kad jos privers gerbi vyriai sybę. — Labai vėlai atsipeikėjo! Po to, kai viską leido, nori pažaboti sauvaliavimą draudimu! Mirties bausmė be naudos. Ir mano senelis, pasakęs tuos niurius žodžius, paskendęs giliame susimąstyme.

(B. d.)

Mokslas padarė nauja stebukla: Per valanda gauna akmeninę anglį

Kaip atsirado akmeninė anglis; Kur ji gaunama ir kam vartojama; Naujas ir lengvas procesas gauti akmeninę anglį į porą valandų

Senovės žmogus buvo labai prietaringas. Kiekvienas jam nesuprantamas gamtos reiškinys skaitytas didesniu ar mažesniu stebuklu. Pavyzdžiui, senovės lietuviai vieną gamtos reiškinį — Perkūną Žaibą — skaitė savo dievu. Šiandien tai nedaroma. Šiandien visi žino, kaip atsiranda žaibas. Ore randasi neapskaičiuoti kiekių elektros. Įtakoje oro srovių keičtos toji elektr pradeda veikti — turime perkūniją, griaustinį, žaibavimą. Tai ir visa paslaptis, joje nėra stebuklo.

Bet ne apie tai norima kalbėti. Kalbėsime apie akmeninę anglį. Ją visi žino, ją visi naudojami. Jei neturėtume akmeninės anglies mūsų gyvenimas keliariopai pasunkėtų. Iš patyrimo jau žinome, kaip sunku buvo mūsų senosios tėvynės gyventojams, kurie savo butus apšildė žaibais, malkomis ar durpėmis. Žabai nedavė šilumos duodu, malkos yra brangios, o durpė ne visur rasi ir jų kasiama yra vargingas, ilgas.

Durpė tai artimiausioji akmeninė anglis „giminaitė“. Mūsų senojų tėvynėj, kaip pasirodo, tie durpynų klodai kur kas vėliau susiformavo, jie dar nespėjo virsti akmenine anglimi. Mokslininkai mat apskaičiavę, kad akmeninė anglis galėjo pasidaryti tik ilgų amžių eigoje — per šimtus tūkstančių, milijonų metų. Jie argumentuoja taip:

Kada nors, pirm daugelio tūkstančių, pirm milijonų metų, mūsų žemė buvo apaugusi nepereinamais miškais, buta neišbrendamų pelkynų — raištų. Augo ir puvo medžiai; augo ir puvo milžiniškieji paparčiai ir kitokios žolės. Paskui gamta kirsda: o špošą; kintant žemės paviršiumi užleidavo milžiniški potvyniai. Didžiausi plotai žemės, kur pirma augo miškai ir žolės, staiga panirdavo į vandenį — vietoj sauzemio, atsiradavo šėlojanti jūra. O tose vietose, kur buvo jūra, atsirado smėlingos dykumos. Taip slinko amžiai ir žemės plutoje vyko naujos pakaitos. Yra mokslininkų, kurie mano kad visi mūsų žinomi kontinentai kada nors yra buvę vandenynų dugne. Dar šiandien esančios dykumos — Sachara, Gobi dykuma ir kitos — tų mokslininkų manymu yra buvę „vėliausieji vandenynų dugnai“.

Taigi, vandenynų gelmes paniro miškai. Paskui jie buvo apnešti dumbliu ir smėliu. Taip slinko milijonų metų — vėl iškilo tie „vandenynų dugnai“; atsirado, pav., tokie Pensylvanijos kalnai, į kuriuos šiandien lenda angliakasis. Tuos kalnus yra išlandę šimtai ir tūkstančiai lietuvių. Vieni ten pasidarė tūkstančiai, antri savo gyvastis prarado.

Trumpai pasakant, iš tų žiliosios senovės miškų ir žolynų mes šiandien gauname akmeninę anglį; iš buvusios gyvenimosios — aliejų. Visa tai atsirado tik per tūkstančius, per milijonus metų. Bet išgir-

skite trumpą ir gan intriguojančią istoriją. Ji bus tokia: Mokslas padarė naują stebuklą! Akmeninę anglį jau galima padaryti į trumpiausią laiką — valandą ar dvi! Jūs netikite? Jums gal atrodo keista?

Galit netikėti, bet taip yra. Carnegie Technologijos Instituto profesorius Ernest Berlišiomis dienomis paskelbė tokią sensaciją: iš žo es, lapų, jūros bei ežerų žlugos, iš medžio ir kukuruzo stiebų savo institute mes darome akmeninę anglį, darome aliejų ir kitą. Darome tai ne pripuolamai, bet metodiškai — kai norime, anglį; kai norime aliejų ar kitką.

Dar netikite? Jums svarbu žinoti, kaip tatau padarome? Pasiklausykite.

Visa tai atliekama įtakoje didelio karčio bei spaudimo pagelba specialių mašinų, cheminio proceso. Žolė, kukuruzų (kornų) stiebai ir medžiai bei jų lapai sudedami daiktan ir prasideda anglies bei aliejaus gamyba. Paleidžiama į darbą milžiniški dinamai, karščiai ir spaudimo prietaisai. Už valandos ar dvejetain valandų atidaroma kompresorius ir imama akmeninė anglis — graži gražuotė anglis.

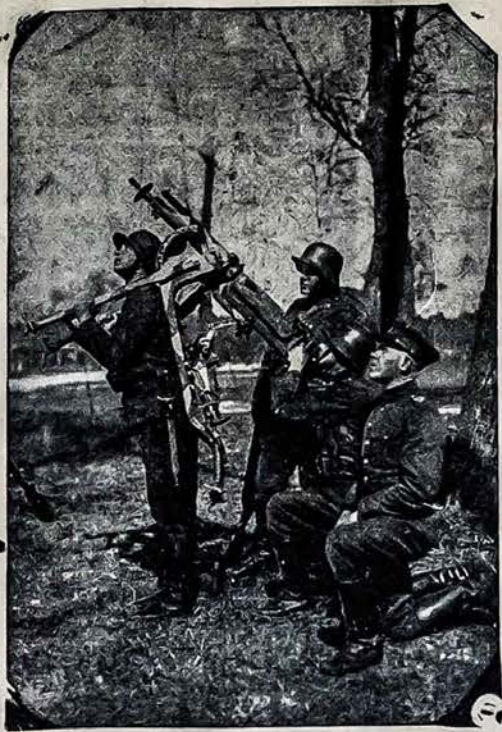
Arba — jei norima gauti aliejaus — iš kompresoriaus imama dirbtinis koksas (coke), gi specialiais laidais į kitą vietą yra suvartytas aliejaus. Jis lygiai toks, kok šiaudien yra gaunamas iš akmeninės anglies. Ir kas svarbu, iš žolių medžių — gaminama koksas taip jau geras, kaip anglies koksas, naudoja mas plienui liedyti įmonėse. Maža to. Jis pigiau atsineina.

Kol kas, Carnegie Instituto laboratorijose pagaminta tik minkštoji anglis. Ji gaunama į valanda laiko. Prof. Berlišio, kad kietoji akmeninė anglis bus galima padaryti į porą valandų. Šiomis dienomis jįsai pradėsias naujus bandymus.

Taigi, padaryta naujas stebuklas. Surasti nauji akmeninės anglies ir aliejaus šaltiniai. Jie — didelių prerijų plotai, miškai, ūkininkų sodai bos ir jūra. Pastatai dirbtuvė kur nors prerijoje, miško ar ežero pakraštyje ir ūkininkai ten veža kukuruzų stiebus, pašarui netinkančias žoles, jūržoles ir medžius. Visa tai paskui paverčiama į anglį ir aliejų. Iš čia farmeris grįžta su anglimis, su aliejumi; iš čia vagonais, sunkvežimiais ar laivais — aprūpami miestai, miesteliai ir bažnytkaimiai. Nebereikia lysti į gilų požemį, nebėra suodinių angliakasių, kurie eidami į savo darbus nežino ar turės progos gyvi sugrįžti. Požemį jau pavojinga: ten susirenka nuodingos dujos. Įvyksta katastrofingos eksplozicijos — užverčiama kasykla. Žuva darbingas vargo pelė, angliakasis.

Tai va jums ir visa istorija. Išrišta dar viena gamtos paslaptis. Kol kas daugeliui ji nesuprantama, daugelio ne-

įvertinama. Bet ateis laikas kada dirbtinė anglis bus tokia paprastybė, kaip šiandien pigimas svaro cukraus, druskos ar kitų reikmenų.

Buv. Nepriklausomos Lietuvos kariai priešlėktuvinio pabūkl.

KAIP GYVENA Adolfas Hitleris

(Pabaiga)

Po Berchtesgadeno pilim yra įtaisytos celes, kuriose kalinami nusikaltę pilies tarna ir kiti nusizengėliai. Į tas celes dažnai patenka ir moterų, kurios pripažintos esant ne tik kraujo arietėmis, driso reikalus turėti su vokiečiais. Du kartu man teko aplinkyti į tą kalėjimą pakliūvusią mano draugę. Ir ką aš ten mačiau?! — manau, kad nei vienas vokiečių nei sapne nesapnavo kas darosi už rusų geltonų Berchtesgadeno pilies sienų.

Berchtesgadenas tai yra tikroji Hitlerio bustyne, tačiau be jos dar jįsai turi kiti, kurioje tik tik labai mažam skaičiui pašaliečių teko apsilankyti. Tai nedideli išpieno, stiklo ir betono, 6000 pėjų aukštumo Kehlestein kalnelyje, pastatyti rūmai. Iš Berchtesgadeno jie yra gerai matomi. Į šiuos rūmus galima patekti kalne įtaisytu elevatorium. Juose būti teko man vienintėli kartą. Visas patalpas sudaro keli nedideli kambarėliai, virtuvė ir gana didelė stiklinėmis sienomis salė, kurios apstatymas labai kuklus: trys sofos, nedelis raso masis stalukas ir teleskopas. Šioje salėje Hitleris dažniausia būna vienas. Čia jis meldžiasi, perkračinėja savo sanžinę, pratinasi kalbėti ir kuria didžius savo politinius planus. Iš svetimšalių turėjo laimės patekti į šiuos rūmus tik Italijos užsienių reikalų ministeris grafas Ciano ir viena anglikė panelė Unity Mitford.

Unity Mitford yra nuolatinė Berchtesgadeno lankytoja ir visad laukiama viešnia. Ji gal tik ir yra vienintelė, kuri sugeba taip sekmingai pajvairinti kancleriui nuobodžias gyvenimo valandas ir jį praklininti minti bei gerai nuteikti. Nors daug kartų man teko

įvertinama. Bet ateis laikas kada dirbtinė anglis bus tokia paprastybė, kaip šiandien pigimas svoro cukraus, druskos ar kitų reikmenų.

K. Valonis.

plė Mitford su Hitleriu matyti, tačiau visgi negalėjau patyrti ar Hitleris ją tikrai myli, ar tik laiko tam, kad maty joje gerą ir tikrą priemonę savo propagandai Anglijoje ir santykiams su Londonu palaikyti. P-lė Mitford Hitlerį be galo gerbia ir gal būtų ji myli, nes visada ir visur nešiojasi jo atvaizdą ir jam be galo nuolanki ir klusni. Nei vienam svetimšaliui nevalia neštoti svastikos kryžiaus, bet p-lė Mitford ji visada nešioja. Tą auksinį kryželį, jai specialiai užsakė pats Hitleris ir jo antroje pusėje yra išgraviruota kanclerio vardas.

Yra pasklidę gandai, kad Hitleris nesirenka labai valgių ir visada pasitenkina tuo kas paduodama. Bet ištikrųjų taip nėra. Jis yra vegetaras, griežtas ir be to, paduotus valgius visada nuodugnai tyrinėja ir tinkamai įvertina. Kelia visada labai vėlai ir kavą geria tik 10 valandą. Mėgsta kavą labai stiprią ir gerai užsaldytą. Išgeria jos keletą puodukų į dieną. Vynas ir kitų kokių nors alkoholinių gėrimų visai nevartoja. Nerūko, bet už tai čiulpia daug specialiai jam pagamintų saldainių.

Hitleris tai yra žmogus, kuris nešioja gal būtų paprasčiausias apredus visoje Vokietijoje. Jo apredai nors ir geriausios medžiagos, bet pasiūti visad nepakenčiamai ir tai todėl, kad niekad jis nesileidžia miero nusiimti.

Savo svei'ata Hitleris girtis negali. Jis turi nepaprastai silpną širdį ir gerklėje vėžį. Nuo pastarosios ligos Hitleris jau buvo keturius kartus garsiausio Berlyne gydytojo prof. Sauerbrucho operuotas. Per paskutinę operaciją Hitleriui visai išimta gerklė ir įdėta kita. Profesoriaus Sauerbrucho tvirtinimu, gerklės ligos pavojus jau esąs visai pašalintas, tačiau vistiek dar Hitleris nemažai nuo to kenčia. Nemažai vargo su Hitleriu turi ir jo dantų gydytojas. Kiekvieną kartą, kada tik reikia dantys apžiūrėti, Hitleris reikia lyg mažas vaikas ir kiek reikia pri-

vargti gydytojui, kol jį ištiki, kad jokio pavojaus ir didelių skausmų nebus.

Daugiausia Hitleris kenčia nuo nemigos, kuri pastaruoju laiku yra įgavusi beveik kronišką pobūdį. Viso pasaulio garsiausi gydytojai buvo pakviesti, tačiau nuo nemigos Hitlerio pagydyti nei vienas priemonių nesurado, todėl dabar Hitleris lankosi pas burtininkes. Tarp kitko Hitleris yra labai prietaringas ir nei vieno žingsnio nežengia, nepasiteiravęs ką jam lemia jo planeta. Rimčiausiu tuose reikaluose patarėju Hitleriui yra astrologas Ossietz, kurio nurodymams Hitleris akiai tik. Hitlerį supančių žmonių tarpe yra prigijusi nuomonė, kad Hitleris viską daro pagal Ossietzo nurodymus, o ne savo protu.

Mėgiantiausias Hitlerio gėrimas, tai kaž koks mistiškas skystimas pagamintis Ossietzo laboratorijoje, kurio cheminis sąstatas žinomas tik gerimą pagaminusiam Ossietziui ir pačiam Hitleriui. Koks jo skonis, nieks nežino. To gėrimo Hitleris geria labai daug, net kelias bonkas į dieną.

Hitleris tikrai ir rimtai ima si darbo tik po 8 valandos vakaro, vakarienę pavalgęs. Pirmiausia studijuoja pasaulio spaudos žinias, rūpestingai surinktas ir sugrupuota pusztinio komperingų žurnalistų. Kai kas tvirtina, kad visą spauda, kuri tik paduoda ma Hitleriui skaityti yra rūpestingai cenzuruojama Ribbentropo ir Gebbelso, tačiau tas netiesa. Kelti parinkti cenzoriai jas patikrina tik tam, kad nebūtų per daug Hitlerį įžeidantių bei šmeižiančių medžiagos, nes tas jį labai neigiamai veikia. Amerikiečių ir anglų laikraščių talpinamos apie Hitlerį karikatūros jį labai pykina, todėl ir jos ne visos parodomos kancleriu. Pažiūrėjęs spaudą, Hitleris pasikviečia sekretorius ir pradeda diktuoti savo politinius straipsnius bei kalbas. Diktuoja taip greit ir balsiai lyg kalbėdamas tikrame mitinge, kad vos keli sekretoriai suspėja sakomas mintis užrašyti. Hitlerio kalba yra gana sunki ir gramatikos taisyklių taip pat nežino, todėl pirm negu atiduodant jo raštus spaudai keletas korektorių turi labai rūpestingai peržiūrėti ir ištaisyti.

Po diktavimo ilgokai kalbasi ir tariasi su politikais ir karo vadais, tačiau niekad neprisima jų patarimų, bei kokių nors įneštų pataisų. Vienintelis tik Geringas yra įsigyjęs tiek pasitikėjimo, kad nors retkarčiais su jo nuomone skaitosi.

Hitleris jausdamas gerai, kad turi nemažai sau priešų, yra labai atargus ir savo apsaugai naudoja įvairiausias priemones. Kiekvieną paduodamą valgi bei gerimus, pirmiausia tikrina jo asmeninis gydytojas chemikas ir pamėgina viens iš tarnų. Išvykdamas iš Berchtesgadeno visa da užsideda megšinius plėninius šarvus, kurie jį apsaugotuo šūvių. Taip pat turi panašių vietininkų, kurie dažniausiai pavaduoja jį menkesnės vertės iškilmėse bei paduose.

Nežiūrint to, kad Hitleris iki šiol nevedė ir kad jo ne draugų veroma propaganda, būk šeimai sudaryti jis netinka, Gebelso yra gerai įsitikinęs, ka gražiosios lyties

Hitleris nesišalina ir gera partijai susidarius su mielu noru apsilvestų Todol Gebelso ir deda pastangas, kad tik jis, o ne kas kitas surastų kancleriui tinkama porą, nes vėliau turėti įtakos ir be to šiltą bei patogią vietą.

Pirmoji Gebelso išrinktoji Hitleriui panelė, buvo kino artistė Renate Mueller. Hitleris greit ją susižavėjo ir pamylė, bet ši susirado sau kitą, taip pat kino artistę ir su juo apsiavedė. Hitleriui buvo surasta kita, taipgi kino artistė, gražuolė Jenny Jugo. Ši taip pat Hitleriui patiko ir jis su ją mylėjosi daugiau kaip tris mėnesius, išleisdamas milžiniškus pinigus. Jau ouvo manom, kad apsiaves, bet ir šiuo kartu neišėjo, kas Gebelso buvo taip pageldaut. Jenny Jugo būdama labai gyva ir mėgdama krėsti į ariais štukas, pridarė tokių kompromitacijų Hitleriui dalykėliu, kad šis noroms nenoroms turėjo savo meilės atsisakyti ir su meiluže pasiskirti. Jenny Jugo vieną kartą per iškilmingus Hitlerio suruoštus pietus, padavė Geringui guminių sosiskų. Kitą kartą iš kur tai gavo papūgą, kuri mokėjo rekti: „Aš esu Hitleris“. Tas špodelis žinoma kelioms minutėms sudarė juoko, bet vėliau Hitleriui labai supykino. Dar vieną kartą Jenny Jugo prisuntė Hitleriui kelias Geringo, Leflo ir Gebelso vardu pasirašytas, įžeidžiančias jį telegramas, del kurių aut savo bendrų Hitleris buvo labai užsirdstines, bet vėliau paaišjo, kad čia jo sužadėtinės darbas. Dėl visų tokių spousų, kitas kas būtų visu žiaurumu nubustas, bet gražuolei Jenny Jugo buvo viskas dovana. Tik tiek ji nukentėjo, kad turėjo atsisakyti nuo besisypsojusios laimės, nes Hitleris nusizūrėjo sau kitą širdies draugę.

Hitleris žinoma gali būti ir dar ilgą laiką nevedęs, bet tikėti tam, ką jis tvirtina, kad Vokietija yra jo vienintelė meilė, būtų labai klaidinga, nes be gražiosios lyties Hitleris gyventi negali. Gal jo vedyboms gana rimtą kliūtį sudaro ir Miss Mitford, bet vistiek dauguma spėja, kad užbaigęs konfliktą su Anglija, Hitleris sukursias laimingą šeimą židini“.

Iš P. Kohler raštų.

—X—

* BERMUDOJE, saloje Atlantikė, namus stato iš vandens išimamo akmenė. Tą akmenį išsyk pjaunsto pielomis, nes jis yra minkštas. Bet kai pastatoma namas ir akmuo išdžiūsta jis pasidaro kietas ir namai esti stiprūs.

—X—

* HENRY FORD pasiryžęs praleisti apie 20 milijonų dolerių tolimesnėms pastangoms auginti gumą Brazilijoje d'edelėje skalėje. To gumo (rubber) produkcija tikima prasidės už poros metų. Fordas jau yra išdėjęs devynis milijonus dolerių bėgyje 12 metų bandymas tą gumą auginti ir paruošti, nors iš to dar negavo nei vieno svoro gumo. Dabar jau ten auginama 2.400.000 gumo sults duo dančių medelių.

Skaityk „Lietuvi“ zinosi viska kas dedasi pasauly.

VIETOS LIETUVIU GYVENIMAS

Sportininkų vakaras

Mokos lithuaniečiai lapkričio mėn. 23 dieną surengė „D-ro V. Kudirkos“ mokyklos salėje šeimynišką vakarą. Vakaro programą sudarė: 3-jų veiksmų drama „Amerikoniškas žentas“, boksas, akrobatika ir laisvosios imtynės. Po programos buvo šokiai iki 4 valandų ryto. „Amerikonišką žentą“ lithuaniečiams labai gerai suvaldino jau spėjusi pagarsėti per Bom Reti ro mokyklos vakarą trupė, sudaryta iš sportininkų bičiulių, žinomų São Paulo lietuvių kolonijoje artistų. Po vaidinimo sekė bokso demonstracijos, kuriose sportininkai parodė publikai savo įgytą treniruotėse techniką. Bokso vosi viso penkios poros, kiekviena po 3 roundus su viena minute pertraukos. I-jį pora — Kazys x Colaro (abu pusvidut. svorio); II ji — Andrius Garkauskas x Jurgis Morkertas (pus. sunk. sv.); III ji — Miguel x Petras Kalinauskas (lengvo sv.); IV-jį Pasqual x Guri (pus. sunk. sv.); V ji — Manoel x Baranco (lengvo sv.). Kadangi boksas buvo demonstracinio pobūdžio, tad buvo išvengta „knokautų“ ir bet kokių žiaurumų, kurie dažnai pasitaiko besiboksuojant. Bokso programa visai pavykusi, o kai kurie, ypač lithuaniečiai naujokai, kaip Garkauskas, Morkertas, parodė neblogą techniką ir gražią kovos momentų. Kalinauskas taip pat pasirodė neblagus kovotojas, sugebąs gerai pašokdyti savo priešininką. Programą aprašė Justino Žemaičio (Tarzano) ir Vlodo Steponavičiaus akrobatikos numeriai, salto mortales ir laisvosios imtynės. Po programos ėjo šokiai grojant smagiam „džiaz“. Vakaro tvarka buvo pavyzdžiinga, nežiūrint, kad publikos buvo prisikimšę virš 600 žmonių. Tenka pastebėti puikiai sutvarkytą, p.p. Bacevičių ir Butvinskų vadovaujamą, bufetą, kuris taipat nemažai prisidėjo prie vakaro pasisekimo. Kiek girdėti, vakaras sportininkams yra davęs gražaus pelno. Tai puikus ir pavyzdingas lietuvių sportininkų vakaras, kuris aiškiai parodo, ką gali nuveikti žmonės vieningai ir sutartinai veikdami.

Ar tik ne už pinigą?..

Paskutiniu laiku nemaža lietuvių gavo laiškus iš bolševikų okupuotos Lietuvos. Iš daugelio tų laišku matyti, kad ten gyvenantieji mūsų broliai, norėdami išvengti nemalonumų, labai atsargiai rašo apie raudonųjų pavergtosios Lietuvos gyvenimą. Tačiau ir iš tų atsargių posakių ir žodžių, kurie praspruko pro bolševikų cenzūrą, matyti koks dabar „rojus“ Lietuvoje.

Bet mūsų kolonijoje vis dar atsiranda tokių fanatikų, kurie ne tik, kad užsispyrę niekam netiki, bet dar išsiuose gria „sovietinę santvarką“ ir sąmoningai džiaugiasi Lietuvos laisvės žlugimu. Mūsų

kolonijoje yra net vienas laikraštukas, kuris propagavo pasų siuntimą į Vašingtoną ir Verksleno dėl „pilietybės praradimo“. Dabar tas laikraštukas, nors ir labai aisingai, bet vistiek kaip yla iš maisto išlenda su savo propaganda ir bolševikiške „rojaus“ Lietuvoje pagirimais. Ar tik nebus visa tai daroma už raudonąjį šervoną?..

Labai gaila, kad mūsų tarpe atsiranda fanatikų ir dvasios ubagų, kurie greičiausiai už Judo grašį džiaugiasi ir Lietuvos pavergėjams gieda himnus. Kitaip jų elgesio iš aiškinti negalima. Laimė, kad visi susipratę lietuviai tiems pardsidavėjams netiki ir jų balsas „dangaus nepasiekia“.

Darbininkas.

Daugelis ūkininku nukentėjo

Sausra šiais metais tiek padarė nuostolių, kad daugelyje S. Paulo estado vietose ūkininkus privedė prie bankroto. Daugiausia nukentėjo medvilnės augintojai. Campinas, Piracicaba, Avarė ir kitose apylinkėse, kur žemė prieš smėlio ir kur ūkininkai vertėsi išimtinai tik medvilnės auginimu, šmet jiems teko skaudžiai nukentėti. Viena, kad sausra sugadino derlių, o antra, kad medvilnės kaina visai nukrito. Kai kurie ūkininkai šmet turėjo tiek nuostolių, kad jiems padengti reikėjo sunaudoti visas sutapas ir išparduoti dalį gyvulių.

Kolonistas.

Daro skriaada savo tautiečiams

Lietuvių tarpe pasitaiko vienas kitas žmogus, kuris nei kiek neatjančia savo tautiečių ir dažnai jiems stengiasi visokiais būdais kenkti. Ypač tokių pasitaiko prie darbo. Yra tokių, kurie stengdamiesi įtikti darbdaviui ar šeiminiui, visai kenkia savo draugams. Šitokius brazilai paprastai vadina „puxasaco“.

Vienas iš mūsų „pušiasakų“ bene bus J. T., kuris dirba dar su keliais lietuviams viename S. Paulo viešbuty. Jis pateikaudamas šeiminiui nuolat bereikalingai įskundinėja ir kenkia kitiems kartu su juo dirbančiams darbo draugams. Tai negražas ir žeminantis elgesys. Lietuviai vieni kitus turėtų visuomet palikti ir padėti, o ne kenkti.

Kaimynas.

Kas bus toliau

Daug São Paulo lietuvių skundžiasi pasunkėjusiu gyvenimu. Darbai ir uždarbiai mažėja, pragyvenimas brangsta ir gyvenimas darosi kas kart sunkesnis. Visi laukia karo pabaigos, nes mano, kad karui pasibaigus padėtis pagerės. Bet karo pabaigos nematyti ir daugelis lietuvių viens kito klausia, kas bus toliau, jei padėtis nepagerės. Ypač pasunkėjo dabartinis laikas paprastų darbininkų padėtis. Amatnininkai ir įvairių rūšių specialistai, kurie gau-

na geresnius atlyginimus dar verčiasi pusėtinai.

Mažai beliko lietuvių

SECURITYBA. — Paranos estido sostinėje dabar lietuvių gyvena visai mažas skaičius. Darbų mieste nedaug ir darbininkai čia uždirba 8 — 10 milreisių į dieną. Pragyvenimas dabar gerokai pabrangėjo. Kai kurie lietuviai iš Kuri tybos išsikėlė į kolonijas ir apsigyveno žemės ūkyje.

Ūkininkai džiaugiasi

Prasidėjus lietaus periodui ir atšilus orui po didžiųjų sausrų atsigavo visi pasėliai ir augalai. Šiuo metu beveik visur gražiai auga kukurūzai, pupelės ir kiti augalai. Ūkininkai džiaugiasi sulaukę lietuvių šilto oro.

Kolonistas

Dideli karščiai

Pastaromis dienomis São Paulo, Rio de Janeiro ir kituose apylinkėse prasidėjo dideli karščiai. Ypatinai atšilo oras Rio de Janeiro, Santos ir kituose žemumų miestuose. Europiečiai, ypač lietuviai sunkiai pakelia labai didelius karščius, todėl jiems gyvenantiesiems žemumų miestuose tenka gerokai pakentėti.

A. M.

—X—

Saukiami i Gabinete de Investigações

Saukiami i Gabinete de Investigações įstaigą Rua Gusmões N° 410 sob. šie lietuviai:

- Kazimieras Juodžbalis
- Antanas Peikus
- Jonas Karčiauskas
- Pracas Blžentis
- Izidorius Navickas
- Eleną Mačelis
- Vaclovas Laurinavičius
- Teklė Vengrytė
- Kazys Krauza
- Justinas Mickus
- Stasys Belinas
- Mikš Bogužinskas
- Jonas Reckevičis
- Kazys Vaitkus
- Antanas Jušinskas
- Aleksandra Mačiulis

Saukiamieji atėdami turi atsinešti su savimi geltonus lapelius Gabinete de Investigações įstaiga atidaryta nuo 12 iki 5 val. ir vakare nuo 8 iki 10 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. ir po pietų nuo 2 iki 4 val.

—X—

Prašomi atsiimti paruoštus svetimosio pasus („kardernetas“) šie asmenys:

- João Meškauskas
- Kazys Meškauskas
- José Pipiras
- Bonifacio Jasiunas
- Casimiro Žemaitis
- Ana Maleckas
- Petras Svencickas
- Petras Slavinskas
- Valentina Smoriga
- Alponas Bakanauskas
- Jonas Pečiulis
- Magdalena Pečiulienė
- Vytautas Jokubauskas

Linksmas ir malonus buvo Nepriklausomoje Lietuvoje.

Rio Lietuviu Kronika

L. B. S. „VILNIS“ veikimo

Naujoji „Vilnis“ Valdyba buvo susirinkusi posėdžiui lapkričio 26 d. Dalyvavo visi nariai, būtent: pirmininkas p. J. Saurusaitis, vicepirmininkas J. Petrauskas, sekretorius p. Pr. Zieziš, išdinininkas p. Adamavičius ir Valdybos narys — knyglininkas — p. L. Lebedevas. Posėdžio svečiais buvo: kun. J. Janilionis, plė A. Bernatavičiūtė ir p. St. Vancevičius (iš San Paulo). Pirmuoju reikalu Valdybai teko svarstyti patalpos klausimą. Tuo reikalu nusitarė dėti visas pastangas susirasti naujaus patogesnes patalpas, bet iki tati pavyks pasilikti senoj vietoj.

Gruodžio 28 d. nusitarta su ruošti koncertus — balsus; jo vieta bus paskelbta vėliau, nes yra ieškoma erdvesnė ir patogesnė salė.

Dėl Kalėdų Vaikų eglutės nusitarta paremti Lietuvių Katalikų Komiteto pastangas tuo reikalu.

Naujoji Valdyba pradeda savo darbus su nemažu entuziazmu. Reikia tikėtis, kad jai pavyks plačiai išplėsti lietuvių tautiškas veikimas.

Lankėsi svečiai iš São Paulo

Keliom dienom buvo atvykę į Rio p. St. Vancevičius buv. „Lietuvio“ redaktorius. Be savo reikalų, kuriuos turėjo sąryšiu su žemių pardavimo kompanija, kurioj tarnauja, maloniai aplankė kai kurias lietuvių šeimas ir „Vilnis“ Sąjungą jos būstinėj. Rio kolonija džiaugėsi svečio atsilankymu, kuris jai senai žinomas ir gerbiamas, ypač kaip buv. „Lietuvio“ redaktorius. Tarp kitko svečiui buvo palinkėta sugrįžti i „Lietuvio“ redakciją.

P. St. Vancevičius išvyko atgal lapkričio 28 d. vakare, kurį iki traukiniui išeinant lydėjo gražus rįječių būrelis.

Maždaug tuo pačiu laiku viešėjo Rio p. Balsečius iš San Paulo. Teko sužinoti, kad yra 3 broliai Balsevičiai, kurie gyvendami Sar Paulo, nuolatos palaiko susisiekimą sunkvežimiais su Rio; vienas jų visados sykį per savaitę yra Rio; čia iškrauna atvežtąsias prekes ir prisikrauna naujų.

Patartina Rio lietuviams pasinaudoti brolių Balsevičių patarnavimu, kada atsiranda šokių ar kitokių daiktų siuntimo ar atsigabenimo reikala. Jie paprastai sustoja pas

p. J. Adamavičius — Rio Comprido.

Ligonų netruksta

Dr. J. Mejeris, Lietuvių Katalikų Komiteto sekretorius, nuo lapkričio 24 d. serga gripu. Ligonis guli namie.

P. V. Tumonienei padaryta antrą syk o, eracija; prieš tai buvo aprūpinta šventais sakramentais. Ligonės stovis dar neaiškus.

P. S. Dutkienė su dukrele persirgo gripu; mažytė išbėrė vandeniniai spuogiukai, kurie dar gydomi.

P. A. Girnius, Lietuvių Katalikų Komiteto vicepirmininkas ir L. B. S. „Vilnis“ kūrėjas, dėl persišaldymo negalėjo dalyvauti nei pastarosios visuotiniame narių susirinkime. P. A. Girnius jau pasveiko.

P. Bernatavičienė tebesigdo užsienėjusias kojų žaizdas.

Visiems ligonims ir rekonvalescentams linkime vieniems išgyti, kitiems sustiprėti.

BUS KRIKŠTYNOS

Pp. Dubauskai augina antrą gražų sūnelį, kurį ketina pakrikštyti Kūčių dieną. Būsiąs lietuvišku papročių paruoštas Kūčių stalas, prie kurio laukiama nemažai svečių iš kolonijos.

Pp. Dubauskų šeima yra gerai žinoma lietuvių tarpe savo giliu patriotiškumu ir tikiybinių tradicijų palaikymu.

PRASIDĖJO KARŠČIAI

Lapkričio pabaiga ir gruodžio pradžia pasižymėjo karštomis dienomis, kurios rodo jau įsigalėjusią vasarą.

Čia karščių nelabai kas laukia, nes net yra posakis, kad Rio turi du metų laikotarpį: žiemos rojų ir vasaros pragarą; atseit, dabar nepermaloniausias laikas.

Tačiau Rio mieste yra geras skaičius lietuvių profesionalių „sorvetininkų“, kuriems karštos dienos neša pelną; jie dabar džiaugiasi.

Lietuvio skulptoriaus kūriniai

Rio didžiose krautuvėse, kaip „Casa Asucena“ ir k. galima matyti išstatytus žymius medžio skulptūros kūrinius, po kuriais eina mūsų tautiečio p. Romano Bronušo parašas.

P. R. Bronušas dar jaunas vyras, gimęs S. Amerikos Jungtinėse Valstijose, bet augęs Lietuvoj. Brazilijoj gyve-

na apie 10 metų; vieną laiką tarpj buvo išvykęs į Venue-elą, bet ir vėl grįžo.

Žiūrint į p. R. Bronušo kūrinius, kurie daugiausiai tiki binio žanro, aiškiai matosi, kad tai nepaprastas drožikas — dievadirbis, bet tikras artistas — menininkas.

Prasidės kalėdojimas

Kaip girdėti, kolonijos kapelionas šiemet prieš Kalėdas ketina aplankyti lietuviškas šeimas ir apdailinti Dievo pyragais.

Šis iš Lietuvos paimtas paprotis itin brangus šiais laikais, kada tėvynėj eina pa našių tikiybinių papročių naikinimas.

Yra ir tokių...

Sakoma, kad genys margas, svietas dar margsnis. Taip ir lietuvių tarpe yra visokių nuomonių bei pašvalgų žmonių. Aukščiau, kol Lietuvoj nebuvo aziatiškos tvarkos, tai, rodėsi, netip jau aiškiai jai pritardavo vienas ar kitas raudonukas. Dabar virto kitaip: atsisėdė už vieno stalo su tikraisiais Lietuvos patrijotais, jie nesigėdija tvirtinti, kad mūsų Tėvynėj tikrai pasidaręs rojus nuo to laiko, kai maskoliai įsiveržė į mūsų sodybas su purvinais batais; kiti net tvirtina tikrai gavę laiškus iš Lietuvos, kuriuose labai giriama sovietinė tvarka ir esą kviečiami grįžti. Tik kai paprašomi parodyti tuos gražiuosius laiškus, tai atsikalbinėja pamiršę namie; arba, kai jiems patariama grįžti, tai prisipažįsta, kad dar pinigų laivakortei negavę...

Kam patinka sovietiškas rojus, tas tesidžiaugia juo pats vienas, o ne drumščia kitų tyrą patriotizmą. Tebūnie taip atsargūs šiame krašte, kur komunistas yra laikomas banditizmu.

ŠACHMATAI

Sporto 8-gos Lithuania Bom Retiro skyrius ruošia pradedantiesiems šachmatų turnyrą. Turnyre galės dalyvauti tik pradedantieji lošti ir susimokėję 38000 turnyro mokesčio. Turnyras prasidės gruodžio mėn. 10 d. 7,30 val. vak. sporto patalpose.

Be to, kiekvieną antradienį ir penktadienį įvyksta simulantai, kuriuose gali dalyvauti visi šachmatininkai.

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

IVAIRIOS ZINIOS

Uždaryta „geležinių sargų“ organizacija

Iš Bukarešto pranešama, kad gruodžio 3 dieną Rumunijoje uždaryta karška „geležinių sargų“ organizacija. Šios fašistinės organizacijos nariai Rumunijoje paskutinėmis dienomis surušė tikras skerdynes ir išžudė virš 2000 buvusių aukštųjų valdininkų, karininkų ir mokslo žmonių.

Nuostabu, kad organizacija uždaryta paties jos vado Horria Sima įsakymu. „Geležinių sargų“ organizacijos nariai taip pat uždrausta nešioti žalius marškinius.

Blogėja Japonijos santykiai su Amerika

Japonijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių santykiai dar pablogėjo. Japonijai oficialiai pripažinus Nankino vyriausybę, kuri sudaryta iš japonams pasidavusių kiniečių, Amerika nusprendė padidinti iki 100 milijonų dolerių kreditus maršalui Čankajsekui, kuris veda atkaklią kovą už Kinijos išlaisvinimą iš po japonų jungo.

Sulaikė Brazilijos laivą

Gruodžio 1 dieną vienas Anglijos karo laivas sulaikė Brazilijos keleivinį laivą „Itapė“, plaukiantį į šiaurės uostus. Laivas buvo sulaikytas už 18 jūros mylių nuo Brazilijos krantų, taip vadinamoje „saugumo zonoje“. Į laivą „Itapė“ įlipo keli anglų karininkai, kurie suėmė 22 vokiečių tautybės keleivius. Visi suimtieji buvo nugabenti į anglų karo laivą. Kartu su suimtais buvo paimtas ir jų bagažas.

Šis įvykis sukėlė didelę sensaciją.

Parduos iš varžytinių vokiečių laivą

Į Santos uostą šiomis dienomis įplaukė vokiečių keleivinis laivas „Windhuk“, kuris po 100 su viršum dienų kelionės išvengė anglų žvalgybos ir šiaip taip pasiekė Santos. Kadangi paaiškėjo, kad to laivo savininkė viena vokiečių bendrovė turi 650.000 svarų sterlingų skolų vienai anglų firmai, kuri tuo reikalu kreipėsi į Santos teismą. Teismas ant vokiečių laivo pastatė policijos sargybą ir įsakė neleisti vokiečių laivui išplaukti. Manoma, kad šis vokiečių laivas bus už skolas parduotas iš varžytinių.

Okupuotoj Prancūzijoje smarkiai auga prancūzų neapykanta prieš vokiečius. Vokiečiai didžiausiu žiaurumu persekioja prancūzus ir griežtai juos baudžia už mažiausią pasipriešinimą. Bet prancūzai drąsiai ir energingai kovoja su savo okupantais. Dideliuose miestuose vokiečiai priversti laikyti daug kariuomenės tvarkos palaikymui. Ypatinai bruzda prieš vokiečius prancūzų moksleiviai, studentai ir bendrai jaunimas.

— Japonija stengiasi pagerinti savo santykius su Sovietų Rusija. Vienas japonų laikraštis rašo, kad dabar Rusija jau esanti nebekomunistinė, todėl ir susitarti su ja esą galima.

— Anglų sovietų pasitarimai dėl užimtųjų Baltijos valstybių Lietuvos Latvijos ir Estijos kreditų bei laivų perdavimo nedavė jokių vaisių. Anglija atsisako atiduoti Baltijos valstybių laivus, kurie po užėmimo patėjo į anglų uostus. Taip pat nesutinka perduoti ir okupuotųjų Baltijos valstybių kreditų.

Auga neapykanta prieš vokiečius

— Toliau komunikate sakoma: „Lyginant su pereinamais metais, mėsos produktų suvartojimas paskutiniuoju metu yra beveik dvigubai padidėjęs. Priežastys — padidėjo gyventojų perkimo pajėgumas, o mėsos gaminiai mažai tepabrango. Be to, padidėjo gyventojų skaičius“.

Dėl šios pastabos tenka paabrėžti, kad prekybos komisariatas, esąs kaip jis sako, „organizavimosi studijoj“, laiko Lietuvos gyventojus, matyti, tokiais apjaukėliais, kaip ir Sovietų Rusijoje, kur gyventojai per 20 metų tebuvo maitinami propaganda ir agitacija. Kad mėsos produktų suvartojimas padidėjo, tai yra tiesa. Bet komunikate netylim, kad Lietuvoje prigrišta 300.000 maskolių kareivių, kurių alkį numarinti nėra lengvas dalykas. Štai yra pagrindinė priežastis, kodėl mėsos suvartojimas padidėjo. Dėl to padidėjimo jau ir Lietuvoje pradeda pasireikšti maisto stoka, nors dar neseniai Lietuva buvo visko pertekusi. O kai dėl gyventojų „perkimo pajėgumo padidėjimo“, tai tokiu tvirtinimu, aišku ir pats prekybos komisariatas netiki.

Kad pagrindinės Lietuvos žemės ūkio gamybos šakos nyksta, pripažįsta ir pats komisariatas, sakydamas, kad kaulių ir pieno pristatymas sumažėjo. Pieno pristatymo sumažėjimas siekia, paties komisariato pripažinimu, net 24%. Pasak komunikatą, padidėjęs raguočių, galvijų ir paukėčių pristatymas. Bet tai ir suprantama, nes ūkininkai neturėdami tikrumo dėl rytojaus šį savo turtą išparduoda.

Pagaliau komunikate sakoma: „Pienocentras“ eksportuoja BRAIŽINIUS dėlei išgavimo iš PREFEITUROS „ALVARA“ ir kitus, kaip paruošimą REQUEREMENTU į Valstybės Istaigų ir surištus su tuom vaikščiojimais atlieka geromis sąlygomis Escriptorio „ALIANÇA“ Av. Rangel Pestana, 1829, 5 aukštas. Tel. 3 5350.

Redakcijoje Yra Laiskai:

Asadauskui Stasiui, Bronislovui Babiliui, M. Navratil, S. Stasiulaičiui (2 laiskai) ir Kazimierui Valiuliui.

TIK „LIETUVI“ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI

Paiėskojimas

Aš, Levosė Trakinaitė Makavickienė, gyv. Brazilijoje, São Paula mieste, Rua Prates, 350, paieškau Igną Trakiną arba Antoną Žiučivievą, kurie gyvena Šiaurės Amerikoje.

Nr. 16 Broad Str. Hundson Mass.

Lietuvos Respublikos Konsulatas, São Paulo,

skubiai ieško Katarinos Štašenienės — STACHIS. Ji pati arba kas žino kur ji gyvena, prašoma skubiai kreiptis į Lietuvos Konsulatą, rua Jaguaribe, 477 darbo valandos mis. Reikalas yra labai svarbus.

Lietuvos Respublikos Konsulatas

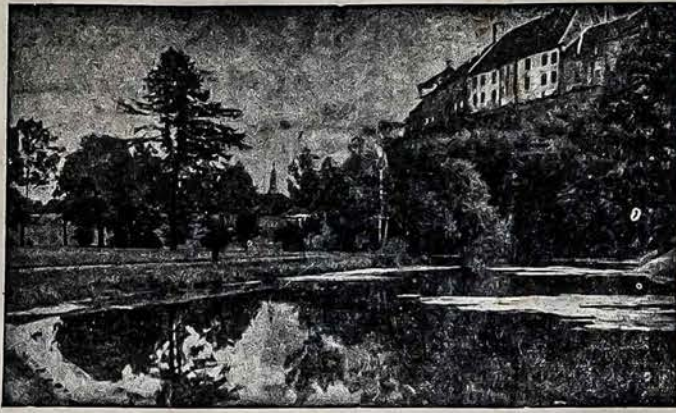
Pigiai išnuomuojamas butas

Bom Retiro rajone skubiai ir pigiai išnuomuojamas geras butas iš 4 kambarių, virtuvės ir vonios. Autobusas prie pat durų. Kreiptis: RUA AFONSO PENA N° 289 (Bom Retiro).

SKUBIAI

Reikalinga Tarnaitė

Bevaikiai šeimynai skubiai reikalinga gera ir prityrusi tarnaitė įvairiems namų darbams. Labai geras atlyginimas. Teirautis nuo 9 iki 2 val. p. p. RUA BATISTA CEPELOS, 9. Ito da Aclimação.

Pavergtos Lietuvos vaizdelis.

Zinios iš Lietuvos

— Sovietų Lietuvos prekybos komisariatas išleido komunikatą, kuriam jis viešai pasisako apie savo sumanymus, siekiančius galutinai su griauti Lietuvos ūkio gyvenimą. Šiame komunikate sakoma, kad pirmoj eilėj būsią „pertvarkyti“ kooperatyvai. Pats prekybos komisariatas pasiaiskina, kad jis esąs, organizavimosi studijoje“, bet jis jau esąs užsibrėžęs didžiulius planus „naujiems fabrikams, šaldytuvams ir pieninėms statyti“.

Toliau komunikate sakoma: „Lyginant su pereinamais metais, mėsos produktų suvartojimas paskutiniuoju metu yra beveik dvigubai padidėjęs. Priežastys — padidėjo gyventojų perkimo pajėgumas, o mėsos gaminiai mažai tepabrango. Be to, padidėjo gyventojų skaičius“.

Dėl šios pastabos tenka paabrėžti, kad prekybos komisariatas, esąs kaip jis sako, „organizavimosi studijoj“, laiko Lietuvos gyventojus, matyti, tokiais apjaukėliais, kaip ir Sovietų Rusijoje, kur gyventojai per 20 metų tebuvo maitinami propaganda ir agitacija. Kad mėsos produktų suvartojimas padidėjo, tai yra tiesa. Bet komunikate netylim, kad Lietuvoje prigrišta 300.000 maskolių kareivių, kurių alkį numarinti nėra lengvas dalykas. Štai yra pagrindinė priežastis, kodėl mėsos suvartojimas padidėjo. Dėl to padidėjimo jau ir Lietuvoje pradeda pasireikšti maisto stoka, nors dar neseniai Lietuva buvo visko pertekusi. O kai dėl gyventojų „perkimo pajėgumo padidėjimo“, tai tokiu tvirtinimu, aišku ir pats prekybos komisariatas netiki.

Kad pagrindinės Lietuvos žemės ūkio gamybos šakos nyksta, pripažįsta ir pats komisariatas, sakydamas, kad kaulių ir pieno pristatymas sumažėjo. Pieno pristatymo sumažėjimas siekia, paties komisariato pripažinimu, net 24%. Pasak komunikatą, padidėjęs raguočių, galvijų ir paukėčių pristatymas. Bet tai ir suprantama, nes ūkininkai neturėdami tikrumo dėl rytojaus šį savo turtą išparduoda.

Pagaliau komunikate sakoma: „Pienocentras“ eksportuoja BRAIŽINIUS dėlei išgavimo iš PREFEITUROS „ALVARA“ ir kitus, kaip paruošimą REQUEREMENTU į Valstybės Istaigų ir surištus su tuom vaikščiojimais atlieka geromis sąlygomis Escriptorio „ALIANÇA“ Av. Rangel Pestana, 1829, 5 aukštas. Tel. 3 5350.

tuoja sviestą, kiaušinius ir sūrius. Anksčiau eksportas ėjo į įvairius kraštus; dabar sviestas ir kiaušiniai eksportuojami į Tarybų Sąjungą“. Anksčiau Lietuva, eksportuodama savo produktus į užsienį, gaudavo svetimos valiutos ir jai reikalingų pramonės gaminių. Dabar visa Lietuvos gamyba eina „eksportui“ į išalkusią Sovietų Rusiją. Už tai susovietinta Lietuva gauna beverčius červonus, komunistinę literatūrą ir kitus sovietų „rojaus“ prašmatnumus.

—X—

— Kaip dabar atrodo bolševikų okupuotos Lietuvos turguose, matyti ir Centralinio statistikos biuro praešimo apie turgus š. m. rugsėjo 16—18 dienomis. Pranešime sakoma, kad didesniųjų miestų turgai buvo nedidelė: dažniausia maži, vietomis vidutiniai. Iš grūdų tik rugių vienoj kitoj vietoj buvo kiek didesnės pasiūlos, kitų gi grūdų pristatymas mažas. Kainos kaip sakoma pranešime, „dar kiek pakilo“. Bulvių pasiūlos buvusios vidutinės. Kaina visur pakilo, „tik kai kur pastoviai laikėsi“. Alytuje kaina 50 kg pakilo net dviem litais. Pašarinių dobių kainai tepristatyta. Linų pluošto tik poroje vietų buvo pristatyta Raguosiu pasiūlos nedidelė. Lašinių kaulių pristatyta nedaug. Kaina visur kyla, Alytuje ir Tauragėje net 5 litais už 50 kg. Veršiukų mažai pristatoma. Jų kaina irgi pakilo. Avių „vietomis pusėtinai buvo pristatyta“, bet čia pat sakoma, kad daugumoje vietų mažai. O Vilniuje visai nebuvo. Jų kaina Alytuje ir Telšiuose 10 ct už 1 kg pakilo. Žasų pristatyta tik kaikiuriuose turguose ir tai „šiek tiek“. Pranešime konstatuojama, kad „nežiūrint vidutinio pristatymo“, ūkiško sviesto kaina pakilo Kaune ir kt po 20 ct už kg. Kiaušinių pasiūlos buvusios vidutinės, vietomis net „gana“ didelės. Bet ir jų kainos pakilo. Vištų pristatymas visur buvęs „pakankamas“. Jų kaina Alytuje ir Telšiuose 50 ct pakilo, o Ukmergėje 1 Lt. krito.

Štai vaizdas apie „laimingąjį ir sotųjį“ gyvenimą sovietų Lietuvoje! Tenka dar atkreipti dėmesį į dvi aplinkybes. Centralinis statistikos biuras, kaip ir visos įstaigos, yra komunistų rankose, tad ir jo paduodami daviniai tenka priimti su didžiausiu rezervu. Antra vertus, patiekto žinios apie turgus rugsėjo 16—18 dienomis. Lietuvos ūkio gyvenimą komunistams griauinant stachanoviškais tempais, iki šios dienos padėtis yra dar pablogėjusi.

CHIROMANTE

Mme Sedefa

Turėdama mokslo ir daugelio metų patyrimo šioje srityje, siūlo savo patarimą. Neturite pasisekimų ir esate nelaimingas savo šeimoje arba komercijoje? Turite kokių nepasisekimų, kurie jums kelia rūpesčių? Norite sugrąžinti savo draugystėn asmeni, kuris nuo jūsų atsiskyręs? Norite pašalinti bile ko kią blygybę? Norite turėti geros kloties darbą? Yra kitokių nenugalimų klaidų? Negaisdami kreipkitės į Mm. Sedefa, kuri suteiks gerų patarimų. Patarimas sąžiningas, garantuotas ir greitas. Rua Barão de Jaguará, 1122 prie Largo Cambucy. Priėmimo valandos kasdieną nuo 8 v. ryto iki 20 valandos, sekmadieniai taip pat.

Aplankykite, kad išitikintumėte

Consulta 5\$000.

SKELBI- TES TIK „LIETUVY“

Jei kas nori įsigyti, ar parduoti namus, žemės sklypą statybai, sitio arba chacara, lai kreipiasi į agencija „ALIANÇA“ nes turime labai daug pasiūlymų kaip iš vietinių vokiečių taip pat ir iš Santa Catharines Paranos ir Minas Geraes Estadų. Dauguma tokių ūkių gražiai sutvarkyti, ir parsiduoda su viskuom kaip stovi. Labai pigiomis kainomis. Kreiptis: Av. Rangel Pestana, 1829 — 5 aukštas, sala 54.

Nepaprasta Naujiena

Pranešame lietuvių visuomenės žiniai, kad neseniai gauta iš Lietuvos ir Šiaurės Amerikos NAUJŲ LABAI IDO MIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ platinimui. Platinamos knygos yra tokios, kurių n ra São Paulo lietuvių skailyklose ir knygynuose. Jų kainos nepaprastai pigios. Puikiais romai, apsakos ir kitos knygos tik po 1\$000, 2\$000, 3\$000 ir tt. Knygos siunčiamos ir į p ovinciją apmokant persiuntimo išlaidas. Taip pat yra labai gražių lietuviškų paveiklų bei atvaizdų.

Trumpus knygų katalogus siunčiame nemokamai. Perkant didesnę knygų skaičių duodama ir išsimokėjimui.

Įsigykite puikių lietuviškų knygų beveik veltui dabar, nes vėliau jų negausite ir už didelius pinigus. Knygų skaičius apribotas, todėl nepraleiskite geros progos.

Žodžiu ir laiškais kreiptis pas St. Vancevičių RUA AFONSO PENA N° 289 (Bom Retiro) São Paulo.

Svetimšalių Identifikacija

Gabinete de investigaçãoes įstaigoje svetimšalių identifikacijos skyrius, ant rua dos Gusmões Nr. 410 šaukia identifikuotis (nutraukti pirštų nuospaudas ir fotografijas šiuos numerius:

- Gruodis
- „ 9 d. pirmadienis — nuo 70051 iki 70150
 - „ 10 d. antadienis — nuo 70151 iki 70250
 - „ 11 d. trečia dienis — nuo 70251 iki 70350
 - „ 12 d. ketvirtad. — nuo 70351 iki 70450
 - „ 13 d. penktadienis — nuo 70551 iki 70650
 - „ 14 d. šeštadienis — nuo 70551 iki 70650
- Visi lietuviai, kurie turi korčiukes su numeriais privalo eiti dieną, kada bus šaukiami jų numeriai ir atvykti į Gabinete de Investigações nuo 12 iki 5 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 9 iki 12 val.:

Darbininkai

Dėmesio!...

Vyrai bei moterys (vėdę ar neveįę, kurie dirba Industrijoje, KOMERCIJOJE, arba TRANSPORTE, gali įsigyti nuo sava butą be įnašų nei už žemę, nei už statybą.

Smulkias informacijas teikia „Aliança“, Av. Rangel Pestana, 1829, 5 aukštas, darbo dienomis.

Reta proga, todėl nepraleiskite ir įsigykite nuosavą butą

Pasinaudokite proga.

Pranešame lietuvių visuomenės, kad sumiteresuotiems kolonizacija, žemės bei sklypų įsigijimu, bizniu ir įsikūrimu Paranos estado šiaurės-šiaurės rytų metų gruodžio 9 d. ir 1941 m. sausio 6 d.

bus parūpinami nemokami kelionės bilietai iš São Paulo iki pat vietos ir atgal. Lietuviai, kurie nori susipažinti su Cia de Terras Norte do Paraná žemėmis, vieta, biznio bei įsikūrimo galimybėmis gali pasinaudoti šia gera proga ir užsirašyti iš anksto pas kompanijos įžaliotinį St. Vancevičių RUA AFONSO PENA, nr. 289 (Bom Retiro). Užsirašyti galima iki išvažiavimo dienos 2 val. p.p.

Malor

„Lietuvai...“
nustat...
lis. Kas...
kos aplė...
jausiom...
artinasi...
kad, jis...
jukios...
Tikimės...
liau nen...
skirtis.

Grati

Nežiūr...
atkakl...
kų kari...
giliau...
lumą, už...
šalies...
kų kari...
pasirei...
pletin...
užmėg...
punktą...
traukia...
link. Šia...
lai mėg...
trataką...
jo p lik...
belaisvi...

Vokieč

Po pas...
lerio pol...
čių karo...
dar atka...
ir kitus...
ir vienu...
nesio vo...
valandas